

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm
2023-05-25

Vår referens
Catharina Bildt Grape

Dnr
Ju2023/00690

Remissyttrande gällande ”Genomförande av det nya blåkortsdirektivet”, Ds 2023:6

Företagarna är Sveriges största medlemsorganisation för företagare och företräder i huvudsak små och medelstora företag inom privat sektor med 60 000 medlemmar. Alla branscher finns representerade och medelantalet anställda per företag är 4–5 personer. Företagarna har fått möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande. Nedan följer våra synpunkter.

Kort om promemorians förslag

I promemorian lämnas förslag till genomförande av det nya blåkortsdirektivet. Ett EU-blåkort är ett uppehålls- och arbetstillstånd för högkvalificerad anställning. I promemorian föreslås att ett EU-blåkort ska kunna beviljas en utlänning som har ett anställningsavtal för högkvalificerad anställning med en anställningstid om minst sex månader. Enligt förslaget ska lönen vara minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige. Det föreslås att tillämpningsområdet utvidgas så att färre personkategorier undantas från möjligheten att beviljas ett EU-blåkort. Det föreslås också utökade möjligheter att byta från andra typer av uppehållstillstånd till EU-blåkort inifrån Sverige. Vidare föreslås att en utlänning som vill byta till ett annat slag av arbete eller till en annan anställning inte längre ska behöva ansöka om ett nytt EU-blåkort. I stället föreslås en skyldighet att till Migrationsverket anmäla byte av arbetsgivare eller förändringar som påverkar villkoren för tillståndet.

Sammanfattning Företagarnas synpunkter

EU införde systemet med blåkortsdirektiv 2009 i syfte att öka högkvalificerad arbetskraftsinvandring till unionens medlemsländer. Möjligheten att arbetskraftsinvandra till ett EU-land genom blåkortsdirektiv har inte använts i den utsträckning som önskats. Många av EU:s medlemsstater saknar viktiga kompetenser och arbetskraft, dessa länder behöver ett fungerande regelverk för arbetskraftsinvandring. I ljuset av detta välkomnar Företagarna förslaget om att ändra nuvarande krav på en anställningstid om minst tolv månader till minst sex månader för

att kunna beviljas ett EU-blåkort. Företagarna välkomnar även att fler personkategorier får möjlighet att byta tillståndsgrund till EU-blåkort samt att blåkortsinnehavare ska kunna byta tillståndsgrund till forskning eller studier på forskarnivå utan att behöva lämna Sverige. Det är också positivt att en blåkortsinnehavare ska kunna byta yrke eller arbetsgivare utan att behöva skicka in en ny ansökan till Migrationsverket. Dessa förslag minskar såväl administration som krångel för efterfrågad arbetskraft som Sverige annars riskerar gå miste om.

Företagarna anser dock att handläggningstiden för blåkortsansökan bör kortas i förhållande till promemorians förslag och uppgå till högst 30 dagar. Att flytta till ett annat land kräver planering och fungerande logistik, att då snabbt kunna få besked om möjligheten att flytta underlättar och kan öka Sveriges attraktivitet. Företagarna avstyrker promemorians förslag gällande lönetröskel som fortsatt ska uppgå till minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige. I direktivet medges en lägre lönetröskel som uppgår till en gång bruttoårslönen. För att möjliggöra för fler att komma och arbeta inom EU på blåkortsdirektivet anser Företagarna att den lägre lönetröskeln ska införas.

Specifika synpunkter

Lönetröskel

Som konstaterats inledningsvis har det befintliga regelverket för EU-blåkort inte levt upp till lagstiftarens intentioner. Detta trots att många EU-länder står inför en demografisk utmaning med åldrande befolkning och företag som har svårt att hitta rätt kompetens. En möjlig anledning till att befintliga regler inte fungerat är enligt Företagarnas mening den höga lönetröskeln som uppgår till minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige. Under 2021 uppgick medellönen i Sverige till 37 100 kr. Med promemorians förslag om bibehållen nivå skulle lönetröskeln således uppgå till 55 650 kr vilket exkluderar många högkvalificerade yrken och kompetenser som efterfrågas i Sverige.

Som framgår i Svenskt Näringslivs remissvar är åldersaspekten för de akademiker som kommer som arbetskraftsinvandrare relevant. Enligt Migrationsverkets statistik är högskoleutbildade arbetskraftsinvandrare som beviljas arbetstillstånd i Sverige tio år yngre än en svensk arbetstagarare med högskoleutbildning. Det betyder att den genomsnittliga åldern för högskoleutbildade arbetskraftsinvandrare är strax under 33 år, medan den genomsnittliga åldern för alla anställda i motsvarande yrkesområden är cirka 43 år. Svenskt Näringsliv konstaterar vidare att medianlönen på svensk arbetsmarknad uppgick till 33 200 kronor i månaden under 2021 medan medianlönen för 33-åringar i Sverige uppgår till, 28 933 kronor i månaden. Givet dessa lönenivåer framstår promemorians förslag om 55 650 kr orimligt högt. Företagarna avstyrker därför förslaget om nivå på lönetröskel då det finns en överhängande risk att lönenivån kommer försvåra för arbetskraftsinvandring genom EU-blåkort.

Catharina Bildt Grape

Expert migration och arbetsmarknadsfrågor

Företagarna

Pernilla Norlin

Samhällspolitisk chef

Företagarna

